

Pressebriefing

Slutevaluering af inklusionsarbejdet i 20 kommuner

20 danske kommuner har deltaget i et samarbejde med Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (MBUL) under overskriften: *Hvordan lykkes kommuner bedst med omstillingen til øget inklusion i dagtilbud, skoler og fritidstilbud?* Som et led i samarbejdet har Konsulenthuset CUBION evalueret de 20 kommuners inklusionsindsats for at samle viden og erfaringer, som kommunerne kan bruge i deres arbejde med øget inklusion.

Slutrapporteringen fra inklusionsevalueringen

Den tværkommunale slutrapport bygger videre på den tværkommunale baselinerapport, der blev udsendt i foråret 2014 og den midtvejsevaluering som blev gennemført i 2015. Den afsluttende rapport ligger klar her primo 2016. Slutevalueringens output består af en afsluttende rapport til hver af de deltagende kommuner samt en tværkommunal slutrapport, der samler op på de tværgående tendenser samarbejdskommunerne imellem.

I forbindelse med evalueringen er der blevet udvalgt en række case-kommuner. I disse kommuner har evaluator gennemført en række fokusgruppeinterview med forvaltning, ledere, lærere, forældre samt gennemført observationer og guidede ture med børn i dagtilbud og elever i folkeskoler og fritidstilbud.

De kvalitative data bidrager til at give en bedre forståelse af, hvad der skal til, politisk, forvaltningsmæssigt og i praksis, både i dagtilbud, fritidstilbud og på skoler for at kunne indkredse, hvad der virker for de forskellige målgrupper af børn og unge, når det handler om at skabe gode psykiske, sociale og faglige fællesskaber.

Formålet med rapporten er at sætte fokus på, hvad der er opnået i forhold til de overordnede mål for inklusionssamarbejdet mellem de deltagende kommuner og Læringskonsulenternes inklusionsindsats (LKI), samt sætte fokus på, hvorledes kommunerne og projekternes styregrupper kan videreføre inklusionsindsatserne.

Slutrapporten baserer sig på:

- Data fra statusanalyser i 2013 og 2015 (som inklusionsindekset baserer sig på).
- Nye data indhentet via DCUM's¹ trivselsmålinger i dagtilbuddene, via de obligatoriske trivselsmålinger på skoleområdet, data fra forældreundersøgelser, nye inklusionsgrader og nationale testresultater samt en række kvalitative data indhentet bl.a. via observationer og fokusgruppeinterviews i 8 udvalgte case-kommuner.
- Case-kommunernes kvalitetsrapporter, inklusionsstrategier mm.

Evalueringen baserer sig generelt set på et meget varieret og sammensat datagrundlag, fordi kommunerne har gennemført forskellige versioner af statusanalyser og ikke alle kommuner har gennemført trivselsmålinger og forældreundersøgelsen. Det gør det svært at sammenligne på tværs. Svarprocenten varierer også meget fra kommune til kommune og faggrupperne imellem. Der er således grund til at tage forbehold for de kvantitative resultater.

Vi bygger, i denne rapport, videre på det inklusionsindeks, som blev præsenteret i baselinerapporten og udbygget med parameteret Forældresamarbejde i Midtvejsrapporten. I inklusionsindekset beskrives

¹ Dansk Center for Undervisningsmiljø.

kommunernes placering og sammenlignes med gennemsnittet af de 17 samarbejdskommuner² på en række fastsatte **Tværkommunale parametre**.

De tværkommunale parametre er:

- Tværfagligt samarbejde og organisering af samarbejde
- Kompetencer og ressourcer
- Politisk ansvar og holdning til inklusion
- Ledelsesmæssigt ansvar og holdning til inklusion
- Udredning og visitation
- Medarbejdernes holdning til inklusion
- Forældresamarbejde

Formålet med de tværkommunale parametre er (som det også blev pointeret i de tidligere rapporter) at få fokus på de faktorer, som forskningsrapporter, eksperter og videnspersoner peger på er vigtige elementer i inklusionsarbejdet. I denne afsluttende evaluering har vi via disse parametre også forsøgt at dokumentere i hvilken grad, og på hvilken måde, disse parametre har indvirkning på inklusion målt i graden af trivsel, segregering og fagligt niveau.

Vigtige konklusioner og anbefalinger i slutevalueringsrapporten

I dette afsnit udledes konklusioner og anbefalinger med afsæt i centrale resultater fra den kvantitative og kvalitative dataindsamling. Afsnittet er struktureret efter de tværkommunale parametre suppleret med et tema om trivsel og et tema om evaluering.

Tværfagligt samarbejde og organisering af samarbejde

■ **Konklusion:**

Tværfagligt samarbejde fremmer inklusionsindsatsen.

Evaluatoren kan, på baggrund af såvel de kvantitative som de kvalitative resultater, konkludere, at det velfungerende tværfaglige samarbejde har positiv betydning i forhold til kommunernes inklusionsindsats.

■ **Anbefaling:**

Fortsat fokus på det tværfaglige samarbejde.

Evaluatoren anbefaler, at arbejdet med tværfaglige ressource teams som et fleksibelt og operationelt instrument til hurtig, tidlig og helhedsorienteret vejledning og indsats, opprioriteres i alle kommuner, og at man i kommunerne tænker i en organisering, hvor sådanne tværfaglige teams kan operere uden bureaukratiske barrierer på hele 0- til 18-års-området.

² 3 af kommunerne havde afsluttet samarbejdet med LKI inden den afsluttende evaluering blev gennemført.

Kompetencer og ressourcer

■ Konklusion 1:

Ressourcer udnyttes bedst, når der er et godt overblik over, hvilke ressourcer og videnspersoner der er til rådighed og hvem der kan bidrage med hvad, og når disse er placeret tæt på den daglige praksis.

De kvalitative interviews peger på positive resultater, når der skabes et bedre overblik over tilgangen til ressourcepersoner, samt en lokal placering, eller regelmæssig lokal tilstedeværelse, af disse ressourcer.

■ Anbefaling:

At alle kommuner tilrettelægger ressourcetildelingen, så den bevilges i forhold til udvikling af stærke børnefællesskaber.

Ressourcetildelingen, som bevilges til udviklingen af stærke fællesskaber, er med til at understøtte en inklusionstankegang, som bygger på elementerne *tilstedeværelse*, *deltagelse* og *læring/udvikling*.

■ Konklusion2:

Kompetenceudvikling har størst effekt, når den tager afsæt i eksisterende viden og praksis, samt foregår i tæt tilknytning til de daglige udfordringer i dagtilbud og skoler.

Kompetenceudvikling, som knytter daglig praksis, ny viden og implementering sammen, vurderes positivt i de kvalitative interviews, hvilket også påpeges i resultater fra forskning og andre undersøgelser.

Evaluators kan på den baggrund konkludere, at det ved tilrettelæggelsen af kompetenceudviklingen stadig vil være særdeles hensigtsmæssigt, at der sikres muligheder for at udnytte den viden, som allerede er til stede i praksis samt tilvejebragt ved de gennemførte aktiviteter.

■ Anbefaling:

At kompetenceudvikling foregår i tæt sammenhæng med praksis.

Det kan anbefales, at **ledelsen** på de enkelte skoler og i dagtilbud i endnu højere grad sørger for, at de indhøstede kompetencer sættes i spil via interne vidensdelingsmøder.

Det anbefales, at kommunerne i højere grad tænker i "*40-20-40-modellen*", når man tilrettelægger kompetenceudviklingsforløb.

Det anbefales, at kompetenceudvikling i videst muligt omfang tilrettelægges, så eksisterende viden, daglig praksis og implementering af ny viden knyttes sammen, fx via anvendelse af praksisfortællinger, supervision og aktionslæring.

Politisk ansvar og holdning til inklusion

■ Konklusion:

Evalueringen peger på et behov for et mere markant politisk engagement og lederskab på inklusionsområdet.

Behovet for mere tydeligt politisk ansvar og holdning til inklusion drejer sig fx om områder som:

- Behov for yderligere inddragelse og dialog om inklusionsværdier, visioner og mål i rigtig mange af case-kommunerne.

- Alle case-kommunerne står nu med en ret omfattende kommunikations- og implementeringsopgave. Det er en opgave, som kræver markant (politisk) lederskab i en periode, hvor der i dagtilbud og på skoler er en ret lav forandringskapacitet.
- Der er et meget stort behov for, at kommunerne får sat mere præcise mål for og etableret en bedre praksis omkring evaluering (hvoraf meget kan være selvevaluering), så der kan drages nytte af den store aktivitet, som udspiller sig på området i disse år. Der er et meget stort behov for bedre erfaringsopsamling og videndeling.
- Der er i en del kommuner fortsat behov for reorganisering med tendens mod tværfaglighed, udplacering/decentralisering og afbureaukratisering. Det er en politisk opgave at udstikke retning og mål for en sådan organisering.
- I alle kommuner er der et behov for yderligere fokus på inddragelse af den potentielle ressource, der ligger i en øget forældreinddragelse og forældresamarbejde. Også her kan politikerne sætte en mere tydelig dagsorden.

■ **Anbefaling:**

At der fra politisk side i kommunerne udvises et mere markant politisk ansvar og lederskab på inklusionsområdet.

Et sådant politisk lederskab kan tage udgangspunkt i en analyse og vurdering af den forandringsteori og de mål, der er sat for samarbejdet med LKI med henblik på at justere og ajourføre disse i forhold til kommunens politiske mål og strategier på området.

Med de mange initiativer og aktiviteter der er i kommunerne på både dagtilbuds- og skoleområdet, vil det være hensigtsmæssigt at have stor opmærksomhed rettet mod forsat at skabe og opdatere en overordnet ramme og retning for alle indsatserne.

Det kan derfor anbefales, at kommunerne med passende mellemrum justerer deres forandringsteori på dagtilbuds- og skoleområdet, og det vil være hensigtsmæssigt, at det er ud fra relevante pejlemærker, der med mellemrum justeres på den fortsatte indsats. Det er dog ikke tilstrækkeligt, at sådanne forandringsteorier er udarbejdede og kendte af en styregruppe på forvaltnings og ledelsesniveau. Derfor er det vigtigt, at der i alle kommuner, også fra politisk hold, arbejdes målrettet på at udbrede kendskabet til og italesætte den enkelte kommunes aktuelle inklusionsmål (som har en overordnet karakter), så de kan danne en slags paraply, som alle indsatser kan arbejde under.

Ledelsesmæssigt ansvar og holdning til inklusion

■ **Konklusion:**

Der er stort behov for et lederskab, som fortsat italesætter, prioriterer og følger op på inklusionen i praksis.

Dette lederskab udvises i mange kommuner, men evalueringen viser, at det i den nuværende og kommende implementeringsfase bliver endnu mere nødvendigt, med et tydeligt lederskab, som kan italesætte værdier og sætte mål, følge op, samt sikre evaluering og feedback til medarbejderne.

■ **Anbefaling:**

At ledelserne i dagtilbud og skoler får mulighed for at prioritere og lede implementeringen af de inklusionsstrategier, som er udviklet i kommunerne.

Flere styregrupper fastslår, at lederne har en kritisk vigtig rolle i implementeringen af de udviklede handlingsplaner. Det er vigtigt, at der prioriteres ledelsesmæssige ressourcer og fokus på denne ledelsesopgave.

Udredning og visitation

■ Konklusioner:

Der er kommet et øget fokus på visitationsprocesserne og på en tidlig indsats.

Visitationsprocessen har fået en øget betydning i lyset af den incitamentsstyring, som er indført i flere kommuner.

Der kan i flere kommuner spores en forøget opmærksomhed og et styrket tværfagligt samarbejde omkring visitationsprocessen. Bl.a. via dette skarpere fokus, er der i flere kommuner, ifølge interviewpersonerne, sket en nedbringelse af segregeringsgraden.

■ Anbefaling:

Det anbefales, at kommunerne forøger det tværfaglige visitationssamarbejde yderligere samt øger fokus på en tidlig indsats.

Det er et vigtigt opmærksomhedspunkt for alle kommuner også fremadrettet at sikre, at de økonomiske overvejelser på skolerne ikke får u hensigtsmæssig indflydelse på de tilbud, der ydes. Der bør således følges meget opmærksomt op på, at inklusion af børn ikke påvirkes u hensigtsmæssigt af kvantitative mål og økonomibetragtninger, men er udtryk for en reel og kvalitetsfyldt inklusion (tilstedeværelse, deltagelse og udvikling/læring).

Medarbejdernes holdning til inklusion

■ Konklusion:

Der er et stort behov for fortsat information, dialog og videndeling om inklusionsbegreber og værdier.

Med den store variation, der er i sprogbrug og værdisæt omkring inklusion, kan det på tværs af kommunerne konstateres, at der fortsat er et stort behov for en indsats, der sætter fokus på inklusionsbegreber og på holdning til inklusion i praksis. I den forbindelse er det stadig aktuelt at få skabt dialog og praksis omkring inklusionsbegreber som Traditionel inklusion og Kvalitativ inklusion.

■ Anbefaling:

Det anbefales, at kommunerne fortsat sætter aktiviteter ind på at få udviklet medarbejdernes og ledernes holdninger til inklusion med afsæt i et fælles kommunalt grundlag.

Det anbefales, at der rettes særligt fokus mod skoleområdet, som vurderer parameteret *Medarbejdernes holdning til inklusion* lavest. Det er vigtigt, at processen involverer alle implicerede medarbejdere. Det vil fremme en fælles forståelse og udvikling af et overblik, som gør det mere overskueligt for ledere og medarbejdere at forholde sig til de mange forskellige inklusionstiltag. Der er dog også behov for at sikre, at det ovennævnte paradigmeskifte bliver fulgt nøje i forhold til medarbejdere i såvel dagtilbuds- som på skoleområdet.

Forældresamarbejde

■ Konklusion:

Det er ikke i ønsket grad lykkedes at involvere forældrene i indsatsen, og der forestår dermed et arbejde i at informere og involvere forældrene yderligere fremover.

Evalueringen peger på, at det er vigtigt at få øget forældrenes og i øvrigt også medarbejdernes, forståelse for, at inklusion er godt for alle børn, hvis den tilrettelægges grundigt. En international forskningskortlægning, offentliggjort i 2013, viser eksempelvis, at det gavner de øvrige elever såvel socialt som fagligt, når der er børn med særlige behov i en klasse. Her peges særligt på, at eleverne lærer, at mangfoldighed er en styrke, idet de opnår viden om og forståelse af, at ikke alle mennesker er ens eller har lige vilkår.

Evalueringen viser, at særligt skolerne har en stor opgave i at højne forældrenes vidensniveau om inklusion. Hvis det lykkes, kan det muligvis medvirke til at mindske en relativt udbredt bekymring for, om inklusionsindsatsen går ud over det faglige niveau i klassen. Forskning viser, at hvis inklusion lykkes, skaber det også stærkere læringsfællesskaber og dermed bedre læring for både fagligt stærke og mindre stærke elever.

■ Anbefaling:

Evaluator anbefaler, at alle involverede parter, fra forvaltningsniveau til medarbejderne i dagtilbud og skole, arbejder sammen om at sikre yderligere information, dialog med og inddragelse af forældrene.

Et højere informationsniveau blandt forældrene kan bidrage til at aktivere de potentielle ressourcer, som ligger i inddragelsen af en aktiv forældrekræds. Her er det, som beskrevet, en central pointe, at den måde, forældresamarbejdet rammesættes på, influerer på, hvilken betydning, forældre fællesskaber får.

Andre temaer:

Trivsel

■ Konklusion:

Grund til øget fokus på sociale fællesskaber.

Resultaterne fra trivselsmålingen tyder på, at trivslen under stigende inklusionsgrader kan holdes på stort set samme høje niveau. Imidlertid viser såvel de kvantitative som de kvalitative data, at der både i dagtilbud og på skolerne er behov for, at der fokuseres endnu mere på de sociale fællesskaber. Der er fortsat problemer med børn, der savner en ven i dagtilbuddet, og med børn, der holdes udenfor og/eller bliver drillet. Evaluator kan derfor konkludere, at det er særdeles vigtigt, at der bliver sat endnu mere ind for at sikre gode sociale fællesskaber.

■ Anbefaling:

Ledere, lærere og pædagoger kan med fordel iværksætte aktiviteter og udbygge eksisterende initiativer, som kan understøtte børnenes relationer i endnu højere grad og hjælpe med at skabe flere relationer for de enkelte børn.

Erfaringer fra kommuner, som har sat særligt ind på dette område, viser, at lege/læringsmakkere, tværgående aktiviteter i frikvarterer, legeaftaler og besøgsgrupper med fordel kan være dele af en sådan indsats.

Evaluering og feedback

■ **Konklusion:**

Evalueringen viser, at der er et stort potentiale for forbedringer af kommunernes datagrundlag og evalueringspraksis på inklusionsområdet.

Evaluatoren finder, at den store variation i praksis i dagtilbud og skoler i samarbejdskommunerne kan være en kilde til inspiration og fornyelse på inklusionsområdet, men variationen giver størst værdi, hvis der også regelmæssigt evalueres på og samles op på, hvad der virker mest effektivt og hensigtsmæssigt i forhold til de mål, den enkelte kommune har sat sig for i inklusionsindsatsen. Det er ikke hensigtsmæssigt, hvis variationen og mangfoldigheden fx blot skyldes, at der efter Kommunalreformen og sammenlægningen af mindre kommuner ikke er skabt en tilstrækkelig fælles retning og en praksis, som kan fremme fælles refleksion, indsats og kvalitet på området.

Med et forbedret datagrundlag, kan fremtidige strategier og indsatser blive lagt på et mere sikkert grundlag (databaseret ledelse), hvor synsninger i endnu højere grad kan erstattes af viden fra valide data og opnåede resultater.

■ **Anbefaling:**

Evaluatoren anbefaler, at kommunerne i højere grad styrker deres datagrundlag og deres evalueringspraksis, så beslutninger på inklusionsområdet kan tage udgangspunkt i mere valide data og dokumenterede erfaringer.

I den sammenhæng kan det anbefales fortsat at benytte forandringsteorimetoden til planlægnings- og udviklingsopgaver, samt at udbygge denne model til også at omhandle evalueringsaktiviteter. Det vil i forbindelse med evalueringerne være vigtigt at orientere de involverede medarbejdere om resultatet af evalueringerne, samt at justere i forhold til de resultater og konklusioner, evalueringen peger på. Det gælder i øvrigt også for resultaterne af nærværende evaluering.

Inddragelse af civilsamfundet

■ **Konklusion:**

Flere af samarbejdskommunerne er endnu ikke i ønsket grad lykkedes med, at få involveret civilsamfundet.

Trods målsætninger i flere samarbejdskommuner om at udbygge samarbejdet med civilsamfundet, og også via dette samarbejde at kunne forbedre inklusionsindsatsen, er der kun opnået meget begrænsede resultater på dette område.

■ **Anbefaling:**

Det anbefales, at man i kommunerne eksperimenterer yderligere med forskellige aktiviteter med henblik på at finde gode modeller for involvering af civilsamfundet.

I den forbindelse vil det også være hensigtsmæssigt at lade sig inspirere af såvel etablerede organisationer, der arbejder med frivillighed, og mere netværksbaserede private organisationer, som arbejder med mere guerilla-inspirerede metoder. Evaluatoren anbefaler, at man inddrager frivillig-koordinatorer, frivillig-centre og lignende i dette arbejde.

Evaluering af LKI's samarbejde med samarbejdskommunerne

Konklusioner og anbefalinger vedrørende evaluering af LKI's samarbejde med samarbejdskommunerne

Nedenfor bringes de vigtigste konklusioner og anbefalinger vedrørende samarbejdet mellem LKI og samarbejdskommunerne. Begge parter har overordnet set vurderet samarbejdet positivt.

■ **Konklusion:**

Forventningsafstemning mellem samarbejdskommuner og LKI-teamet er kritisk vigtigt.

Der er stor forskel på den platform, det enkelte samarbejde er funderet på i forhold til vilkår og ressourcer til tovholderfunktion, arbejdskapacitet og ressourcer i kommunen, præcision i mål og indsats, forskelle mellem arbejdsvilkår i store og små kommuner, kultur og traditioner i center- eller periferi-kommuner mv. Denne forventningsafstemning kan meget hensigtsmæssigt basere sig på en forundersøgelse à la et "feasibility"-studie og evt. starte op med udgangspunkt i et samarbejde om et pilotprojekt.

■ **Anbefaling:**

At der i forbindelse med indgåelse af samarbejdet fremover i endnu højere grad lægges vægt på en forventningsafstemning – herunder en kortlægning af, i hvilket omfang behovene i en samarbejdskommune kan dækkes af en eller flere LKI-konsulenter.

Der er behov for en meget grundig forventningsafstemning før indledningen af samarbejdet. I den forbindelse skal det afklares, hvad det er for nogle behov og forventninger, kommunen har, og også gøres tydeligt, hvad det er for en palette af ydelser, som LKI-konsulenterne kan bibringe. Det bør samtidig bl.a. aftales, under hvilke vilkår en tovholder kan forventes at arbejde, hvilke behov og ressourcer, samarbejdet kan centrerer om, ligesom det skal være klart, i hvilke situationer samarbejdet kan afbrydes. Samarbejdet kan med fordel stadig etableres med en til to konsulenter som de gennemgående og faste samarbejdspartnere, men med mulighed for inddragelse af supplerende kollegakompetencer. Det kan overvejes, om der i fremtidige samarbejdsaftaler skal knyttes "tovholderkontakt" med en gruppe af medarbejdere i kommunen og ikke kun med en tovholder. Det bør i forbindelse med forventningsafstemningen også klarlægges, under hvilke vilkår samarbejdet evt. kan udvikles og udvides.

■ **Konklusion:**

Der er stort behov for viden om strategiudvikling og strategisk overblik.

Det har vist sig, at udviklingen af inklusionsstrategierne i den enkelte kommune har taget meget længere tid end forventet, og samtidigt har det i mange kommuner været en ret lukket proces.

■ **Anbefaling:**

At LKI-konsulenterne skærper deres metoder og viden om strategiudvikling og får endnu mere fokus på, hvordan inddragelse af medarbejdere og andre relevante interessenter mest hensigtsmæssigt kan finde sted.

Dette kan fx ske via en tværgående udveksling af erfaringer og læringspunkter mellem LKI-konsulenterne om anvendelsen af forandringsteori, via supplerende kurser om forandringsteori og strategiudvikling, gennem udvikling af indikator-katalog (som inspiration for målbare succes-kriterier, tegn på vejen osv.) mm.

■ Konklusion:

Der er behov for et mere detaljeret og effektivt evalueringsgrundlag i forbindelse med samarbejdsaftalerne med kommunerne.

Der er behov for et bedre evalueringsgrundlag i mange af kommunerne. Både i forhold til selve samarbejdsprocessen med LKI-teamet, men også generelt i kommunerne omkring inklusionsindsatsen.

■ Anbefaling:

LKI-konsulenterne kan med stor fordel vejlede om og understøtte implementeringen af en mere hensigtsmæssig evalueringskultur og praksis i kommunerne.

Bedre svarprocenter og hyppigere, men mindre, målinger kan give et bedre beslutningsgrundlag, og det er vigtigt med de mange forandringer og beslutninger og initiativer, som er i spil i kommunerne i disse år. Det vil forbedre mulighederne for en mere præcis og rettidig justering af forventninger, retning og indsats.

■ Konklusion:

En samarbejdsmodel baseret på motivation foretrækkes af såvel kommuner som LKI-teamet, dog med mulighed for mere differentiering og præcisering af samarbejdsaftalerne.

Der lægges vægt på vigtigheden af, at det er kommunernes motivation, som samarbejdet bygger på. Der er dog behov for at arbejde yderligere med at skabe en reel forpligtethed og have større fokus på skridtene på vejen. Også i den sammenhæng betones behovet for yderligere forventningsafstemning inden kontraktindgåelse.

■ Anbefaling:

At der udvikles differentierede samarbejdsformer på et motiverende grundlag, men med mulighed for anerkendelse af en engageret og målrettet samarbejdskommune.

En sådan differentiering bør gå hånd i hånd med en præcisering af samarbejdsaftalerne og af, hvad det kræver at indgå i et samarbejde. Det vil være motiverende for kommunerne, hvis der i samarbejdsgrundlaget beskrives muligheder for en intensivering /udvidelse af samarbejdet ved en god målopfyldelse af samarbejdet.

Baggrund

Undervisningsministeriets enhed Læringskonsulenternes Inklusionsindsats (LKI) har samarbejdet med 20 danske kommuner under overskriften: Hvordan lykkes kommuner bedst med omstillingen til øget inklusion i dagtilbud, skoler og fritidstilbud?

Som et led i det samarbejde har Inklusionsudvikling indgået aftale med konsulenthuset CUBION om at varetage evalueringen af inklusionsarbejdet.

Formålet med evalueringen var, at sikre:

- En solid dokumentation af hvordan kommuner bedst understøtter omstillingen til øget inklusion i dagtilbud, skoler og fritidstilbud
- En vurdering af betydningen af hvordan enheden Læringskonsulenternes Inklusionsindsats bedst understøtter omstillingen til øget inklusion

Evalueringen er gennemført som en lærende evaluering. Det vil sige, at evalueringens resultater sigter mod at skabe løbende læring og konkrete anbefalinger, som kommunerne kan bruge i deres fremadrettede arbejde.

De otte faktorer i inklusionsarbejdet er udvalgt gennem studier af forskningsrapporter, via drøftelser med eksperter og konsulenter fra Undervisningsministeriet, samt med samarbejdskommunerne. Faktorerne formodes at have en indflydelse på, hvordan det går med det lokale inklusionsarbejde.

Tidsplan

Evalueringen er blevet gennemført i perioden oktober 2013- december 2015. Evalueringens resultater publiceres i tre rapporter:

- Februar 2014: En baselinerapport
- Februar 2015: En midtvejsrapport
- Primo 2016: En afsluttende rapport

Mere information

Læringskonsulenternes hjemmeside: <https://www.uvm.dk/Laeringskonsulenterne>

Kontakt Læringskonsulenternes Inklusionsindsats: Teamleder Jonas Wittendorff, telefon: 22 25 70 67, Jonas.Wittendorff@uvm.dk

Kontakt CUBION: Chefkonsulent og partner Randi Juul-Olsen, mobil: 61 67 35 35, randi@cubion.dk